

02
2011

letnik II

brezplačnik Pokrajinskega muzeja Celje
in Muzeja novejšje zgodovine Celje
ISSN 1855-8631

CELJSKE MUZEJSKE NOVICE

Foto: Andraž Purg/FAS

Muzeološka zasnova novega dela stalne razstave *Živeti v Celju*, posvečena celjski delavski dediščini, temelji na osrednjem predmetu – tovarniški uri – kot simbolu poudarjene dimenzije časa oz. njegovega pojmovanja v industrijski družbi.

Grafični osmerek: VOJA

**Otvoritev:
14. oktober 2011**

Na novi razstavi v Otroškem muzeju Hermanov brlog se bomo sprehodili skozi zgodovino praznovanj rojstnega dne, najljubšega otroškega osebnega praznika, in sicer tako na Slovenskem kot tudi v drugih delih sveta.

>> 3, 7

Foto: Gregor Katič

Mag. Vlado Šlibar

Mag. Vlado Šlibar, etnolog v Pokrajinskem muzeju Celje, je oral ledino na področju etnološkega muzejskega dela na Celjskem. Je avtor odmevnih razstav, vseskozi pa je v ospredju njegovega zanimanja dediščina kuhanja in zgodovina prehrane.

>> 5

Foto: Rada Hriberšek

**Otroci odkrivajo
preteklost**

Ob razstavi Emona – mit in resničnost, ki gostuje v Pokrajinskem muzeju Celje, smo za otroke pripravili dve delavnici, na katerih bodo spoznavali življenje v rimski dobi ter se seznanjali z delom arheologov.

>> 6

Urbani fenomeni - muzejske perspektive CE

mag. Tanja Roženbergar Šega, direktorica Muzeja novejšje zgodovine Celje

Foto: Šerpa

Živahni in aktualni diskusiji o »uporabi in izrabi« urbanih prostorov mesta Celje naj ob bok dodam poudarek o muzeju kot pomembnem sogovorniku pri raziskovanju in dokumentiranju projektov urbanih vsebin. Raziskovalci mest so strokovnjaki različnih strok in ved, a med njimi tudi kustosi in muzeologi.

V Muzeju novejšje zgodovine Celje že od leta 2007 izvajamo projekt z naslovom Urbani fenomeni/muzejske perspektive CE, s katerim želimo aktivno komunicirati s sodobnim dogajanjem v mestu, dokumentirati izbrane segmente, zbirati ustrezno gradivo, ga predstavljati in popularizirati. Mesto Celje je v tej raziskavi obravnavano kot prostor urbanih identitet in urbanih kulturnih procesov, določenih profesionalnih skupin in skupnosti kot celote. Pozornost naše prve raziskave je bila zaradi načrtovane urbanistične prenovе tržnega prostora in pomembnosti sociovozišča za mesto Celje namenjena celjski mestni tržnici kot »srcu mesta«. Tudi raziskava o celjskih dvoriščih je pokazala na nekatere aktualnosti in probleme, izvedena je bila topografska dokumentacija celjskih dvorišč in njihovih sestavin. Sledila je raziskava o taksistih kot specifični profesionalni skupini, ki daje del identitete vsakemu mestu, a je v Celju neizrazita in neprepoznava, delavnica s pomenljivim naslovom Center na margini, ki je govorila o izvotlitvi starega mestnega jedra, in delavnica o zakulisjih, »nevidnih« plateg mesta.

Z raziskavami bomo nadaljevali tudi v prihodnje, teme obravnav pa bodo še naprej obravnavale moderno potrošniško družbo in z njo povezano pretežno urbano kulturo, vpeto v sodobno vsakdanje mestno življenje. Na ta način tudi muzej vzpodbuja zavest o mestu in radovednost o njem, krepi občutek prispevanja h kulturi in k življenju mesta.

Rozman

Videti in biti viden!

Stane Rozman, direktor Pokrajinskega muzeja Celje

Foto: Gregor Kantič

V Pokrajinskem muzeju Celje smo v začetku oktobra dopolnili našo stalno umetnostnozgodovinsko zbirko z razstavo, ki je prilagojena osebam z motnjami vida. Majhen dosežek pri uveljavljanju enakih možnosti za vse, a velik dosežek za naš muzej. Zaposleni v muzeju kot tudi naši obiskovalci lepoto razstavljenih eksponatov doživljamo z vidom. Pogosto niti ne pomislimo, da ta možnost ni dana vsem. Zdaj so strokovni delavci muzeja in zunanji sodelavci omogočili vpogled v umetnostno dediščino tudi slepim in slabovidnim obiskovalcem. Na prilagojenih vitrinah so jim na voljo najznačilnejši eksponati iz posamičnih obdobij. S pomočjo katalogov in tipa dobijo predstavo o izbranih muzejskih predmetih. Izkušnja, kot kažejo prvi odmevi, ni zanimiva le za njih, ampak tudi za ostale obiskovalce.

Zato, dragi bralci, izkoristite lep sončen dan za potep po starem delu mesta, se sprehodite po Savinjskem nabrežju in potem naj vas pot ponese v Staro grofijo ali v Knežji dvorec. Spoznali boste, da je vredno vsake toliko časa pogledati v muzej, saj je vedno kaj novega videti ali po novem tudi otipati.

Rozman

m n z c
muzej novejšje zgodovine | celje

Muzej novejšje zgodovine Celje,
Prešernova ulica 17, Celje
stalna razstava **Živeti v Celju, Otroški muzej Hermanov brlog, Zobozdravstvena zbirka**
Fotografski atelje Josipa Pelikana,
Razlagova ulica 5, Celje
Odprto: torek – petek od 9.00 do 17.00 ure (Fotografski atelje do 13.00 ure), sobota od 9.00 do 13.00 ure, nedelja in prazniki od 14.00 do 18.00 ure
Zaprto: ob ponedeljkih, 1. in 2. januar, velikonočna nedelja, 1. in 2. maj, 1. november, 25. in 31. december
Stari pisiker, Prešernova ulica 20, Celje
(ogled po predhodni najavi)

www.muzej-nz-ce.si

Razstavišče Stara grofija, Muzejski trg 1, Celje
Stalne razstave: **Kulturno in umetnostnozgodovinska razstava, Lapidarij**
Občasni razstavi: **Alma M. Karlin - Poti, Emona: mit in resničnost, Drobec iz muzejske zbirke beloprstene keramike**
Odprto: marec – oktober; torek – nedelja od 10.00 do 18.00 ure
Zaprto: ob ponedeljkih in praznikih november – februar; torek – petek od 10. do 16. ure, sobota od 9. do 13. ure.
Zaprto: ob nedeljah, ponedeljkih in praznikih.
Razstavišče Knežji dvorec, Trg Celjskih knezov 8, Celje
Stalna razstava: **Celeia - mesto pod mestom**
Občasna razstava: **Svetišča ob reki**
Odprto: Zaradi obnovitvenih gradbenih del na Knežjem dvorcu, ogled možen samo za najavljene skupine.

www.pokmuz-ce.si

CELJSKE MUZEJSKE NOVICE

oktober, 2011

ISSN 1855-8631

Izdajatelj: Muzej novejšje zgodovine Celje in Pokrajinski muzej Celje

Odgovorna urednika: mag. Tanja Roženbergar Šega in Stane Rozman

Glavna urednica: dr. Marija Počivavšek

Uredniški odbor: dr. Tone Kregar, dr. Marija Počivavšek, Stane Rozman, mag. Tanja Roženbergar Šega, Aleš Stopar, Damir Žerič

Oblikovna zasnova: Metka Vehovar Piano, Inspiro d.o.o.

Računalniški prelom: Klara Štefanec

Lektoriranje: Špela Kregar

Naklada: 14.000

Tisk: Dikplast, Celje

Časopis Celjske muzejske novice je brezplačnik, ki izhaja dvakrat letno in je namenjen seznanjanju najširše javnosti z delom muzejev.

Razstava OPERETTE!

Trinkhalle v Bad Ischlu, kjer je na ogled razstava Opereta!

Muzej novejšje zgodovine Celje je v okviru Evropskega projekta JUMUM Mladi, glasba in muzej/Youth, Music and Museum/Jugend, Musik und Museum in v sodelovanju s Hišo kulture Celje pripravil razstavo z naslovom OPERETTE! Razstava, ki govori o zgodovini operete in njenem današnjem pomenu v družbi, je že od 30. julija na ogled v avstrijskem Bad Ischlu, od koder se seli v partnersko mesto Eggenfeld, v mesecu aprilu 2012 pa jo bomo postavili v Celju. Razstavo namenjamo široki publiku z željo, da jo na njenem potovanju od Bad Ischla, Eggenfeldna do Celja obiše in podoživi čim več obiskovalcev, ki si ob njej lahko ustvarjajo nove in čistejše podobe o predstavljenih vsebinah in njihove vrednosti umestijo v lastne svetove poznavanja glasbe.
T. R. Š.

Japonci vračajo obisk

Sodelovanje Otroškega muzeja Hermanov brlog z Otroškim muzejem umetnosti iz Hamade na Japonskem traja že devet let. Z veseljem vsako leto pošljemo izbrana likovna dela na mednarodne razstave otroških likovnih del. V letu 2009 so na Japonskem organizirali mednarodne izmenjave delavnic in počaščeni smo bili, da so povabili prav nas. Izvedli smo osem delavnic, vezanih na slovensko kulturno dediščino. Sodelovanje se pogloblja, saj kustosi japonskega muzeja vračajo obisk. Povabili smo jih na tedensko druženje ob ustvarjanju nove razstave Moj rojstni dan. J. T.

Ponosni na svoje »kranjske čebele«.

Arheološke raziskave Breg

Že od sredine 50-ih let je znano, da sta keltska in zgodnjerska naselbina ležali na spodnji terasi in severnem vznožju Miklavškega hriba, v pozni antiki pa je bila na Bregu nekropola. V preteklem letu smo pri arheoloških raziskavah ob rekonstrukciji kanalizacijskega omrežja na Bregu ugotovili, da je Celeja na svojem višku obsegala tudi vzhodno vznožje hriba, da arheološke plasti ležijo celo 7 metrov pod današnjim površjem in potrdili obstoj lončarskih delavnic. Po opustitvi tega dela naselbine ob koncu 2. stoletja je bilo tu le še grobišče, o čemer priča 20 na novo odkritih grobov.
J. K.

Rimska lončarska peč.

Celeia Cilli Celje

C. Waage: Celjska panorama z juga, 1865.

V zbirki Starožitnosti Pokrajinskega muzeja Celje bo kmalu izšla knjiga z naslovom Celeia Cilli Celje. Delo zgodovinarja Damirja Žeriča na jedrnat, pregleden in celovit način zajema zgodovino Celja od prazgodovine do sedanjosti. Avtor v knjigi ne pozabi opozoriti na mnoga zanimiva dejstva in podrobnosti, ki širši javnosti morda še niso bila znana, a so vendarle prinesla dodano vrednost izjemni zgodovinski dediščini mesta. Poleg zanimive vsebine je knjiga obogatena z nazornim slikovnim gradivom in izredno pretanjeno oblikovno zasnovano.
D. Ž.

Za enake možnosti

Original iz 18. stoletja in replika.

Pokrajinski muzej Celje je v oktobru 2011 stalno kulturno zgodovinsko zbirko v I. nadstropju Stare grofije prilagodil za slepe in slabovidne obiskovalce. V vsakem razstavnem prostoru je razstavljen predmet, ki v največji meri odraža značilnosti določenega obdobja. Razstava je podprta s katalogom v Braillovi pisavi. Celjski strop kot največja znamenitost muzeja je v obliki tipnih podob na voljo v posebnem katalogu. Avtorji in izvajalci razstave se zavedamo, da smo šele na začetku poti, zato bomo veseli vsake sugestije in predloga s strani obiskovalcev.
R. F. G.

Moj rojstni dan

Prepričani smo, da vas bodo ob ogledu nove razstave v Otroškem muzeju Hermanov brlog prevzela praznična občutja! Kako tudi ne, saj razstava govori o rojstnem dnevu, o prazniku, ki je danes najljubši osebni praznik vseh otrok. Katere osebne praznike so praznovali v preteklosti, kako praznujejo po svetu, na primer na daljni Japonski? Na ta in še mnoga druga vprašanja boste dobili odgovore ob obisku 12. občasne razstave. Razgibano, živahno, pisano in igrivo razstavo spremljajo novi privlačni programi. J. T.

Simbol nove razstave.

Foto: Tomaz Lauko

Cajetan Fohn, Grofija in celjske razvaline, akvarelirana perorisba, 1826.

Iz preteklosti ob Savinji

V zbirki vedutnih upodobitev Celja zavzema posebno mesto upodobitev z naslovom *Grofija in celjske razvaline. Vedutnemu pogledu na arhitekturo in krajino je dodan utrinek iz vsakdanjega življenja ob Savinji, kar na tovrstnih likovnih izdelkih ni ravno pogosto in daje sliki dodaten čar.*

Utrip ob reki slikovito ponazarjajo perice, voznik z vprego, splavarja in naključni opazovalec. Slikar je perice upodobil pri vseh fazah pranja; ena pere ob perilniku, druga izpira, dve perilo ožemata, zadnja pa že odhaja s košaro na glavi. Na bregu je

na dveh kupih zložen les; na enem sedi voznik in čaka, da bo vpregel konja. Življenje na reki izražata splavarja na splavu, kadilec v ležerni pozi pa vso to življenjsko dinamiko in bogastvo krajine opazuje. V drugem planu je arhitektura Stare grofije upodobljena tako veristično, da na njeni južni fasadi zlahka razberemo obliko starega balkona, ki je bil leta 1926 zamenjan s sedanjim. Na desni strani Savinje je cerkev sv. Cecilije s stopnicami, mostom preko Savinje in gručo hiš na Bregu. Med njimi najbolj izstopa mogočna Sadnikova hiša, nekdanji Kapunov dvor. V ozadju so upodobljene ruševine Celjskega gradu.

Veduto je leta 1826 upodobil Cajetan Fohn. Glede na to, da srečamo njegovo ime na kar štirih načrtih preureditve zdraviliškega poslopja in kopališča na Dobrni, je bil verjetno v prvi vrsti gradbenik in ne slikar; ta veduta je namreč edino slikarsko delo, ki ga doslej poznamo. Slika z dimenzijami 20 x 25 cm je naslikana v tehniki akvarelirane perorisbe na papirju. Podpis slikarja in napis »Aufgenommen und gezeichnet durch Cajet. Fohn 1826« je v spodnjem robu napisa »Die Grafey mit der Ruine von Cilli«. Dodatno vrednost upodobitvi dajeta tudi originalni okvir in steklo iz časa, ko je upodobitev nastala.

TATJANA BADOVINAC

Iz mestne na muzejsko ulico – Krznarstvo Pavič

Celje, nekdanj znano kot obrtno mesto, iz leta v leto izgublja svoj obrtni značaj in ugled. Namesto polnih izložb in delavnic, ki so še desetletje nazaj ponujale različne obrtne izdelke in storitve, danes mestne ulice krasijo prazni obrtni lokali in le še redko katera obrt se nam postavi na ogled. V Muzeju novejšje zgodovine Celje smo k sreči še pravi čas ujeli zadnje izdihljave obrtnega časa ter ga predstavili na brezčasni muzejski Ulici obrtnikov. In medtem ko so mestne ulice vse bolj prazne, se muzejska ulica obrtnikov vse bolj polni in že kliče po večjem prostoru, ki bi ga zapolnile nove obrti, ki so (najbrž) za vedno zaprle svoja vrata. Zadnja takšna obrt, ki je, z namenom, da se ohrani tudi našim zanamcem, potrkal na naša vrata, je krznarstvo. Krznarstvo je bilo vse od leta 1965, ko je Stevo Pavič odprl svojo delavnico, pomembna obrtna panoga. Celju je poleg specialne krojaške storitve dala tudi nove modne smernice, ki so jih narekovali različni trendi iz sveta mode. Marsikateri dami je (bil) »nobel pelc mantel« prva modna izbira v zimskih dneh.

Foto: Sebastijan Weber

Krznarska delavnica Pavič na Vodnikovi ulici

Krznarstvo Pavič je bilo vrsto let locirano na Gosposki ulici, zadnja leta pa je delovalo na Vodnikovi ulici. V vseh letih delovanja so ukrojili in popravili nič koliko različnih krznernih oblačil, pokrival in šalov ter hkrati skrbeli za poučevanje novih krznarskih kadrov. Ena takšnih je tudi Fanika Pavič, ki je bila, po tem ko se je njen mož Stevo upokojil, glavna nosilka krznarske obrti v Celju. V lanskem letu je, ob pomanjkanju zanimanja za krznarske storitve, žal tudi ona zaprla vrata delavnice. Preden se je inventar delavnice preselil v muzej, smo jo uspeli še zadnjič posneti pri njenem spretnem ravnanju s krznom, ob tem pa upali, da bosta krznarsko orodje in znanje gospe Pavič kmalu dobila svoj prostor tudi na muzejski Ulici obrtnikov. SEBASTJAN WEBER

Celjska pokopališča – del naše kulturne dediščine

Pred bližajočim se dnevom spomina na mrtve se ozrimo po celjskih pokopališčih, prostorih intimnega in kolektivnega spomina. Danes najbolj poznamo celjsko mestno pokopališče in morda še tisto na Golovcu. A prvotno celjsko pokopališče je bilo od zgodnjega srednjega veka okrog župnijske (opatijske) cerkve sv. Danijela, prav tako staro pokopališče je bilo še pri cerkvi sv. Duha ob prvotnem celjskem špitalu.

Leta 1784 so pokopališče od sv. Danijela premestili k cerkvi sv. Maksimilijana, kjer je delovalo do 1880. leta. Manjše (protestantsko) pokopališče je bilo nekaj desetletij tudi ob nekdanji cerkvi sv. Andreja. Že v tridesetih letih 19. stoletja so se v skladu s procesom modernizacije in higienizacije začele dolgoletne razprave o preureditvi obstoječih pokopališč – med drugim se je pojavila ideja, da bi uredili novo pokopališče na Jožefovem hribu med cerkvijo in Kalvarijo –, a odločili so se za novo: leta 1878 je mestna občina v ta namen kupila zemljišče v Selcah.

V vmesnem času, ko se leta 1850 ustanovljeni mestna in okoliška občina nista mogli sporazumeti o novem skupnem pokopališču, je okoliška občina okrog leta 1880 na Golovcu uredila svojega; zaradi rasti prebivalstva okoliške občine so ga morali večkrat povečati.

Ob ustanovitvi mestnega pokopališča v Selcah je občina sprejela njegov statut, ki je kot novost uvedel obveznost ležanja umrlih v mrliški vežici, leta 1907 pa je mesto ustanovilo še pogrebni zavod. Kasneje so pokopališče seveda posodabljali; 1937. leta so npr. nabavili mrliški voz (avtofurgon).

Na pokopališču na Golovcu je bil zadnji pokop opravljen 1951. oz. 1983. leta, od takrat dalje pa je Celjanom za zadnje počivališče namenjeno mestno pokopališče.

MARIJA POČIVAVŠEK

Foto: Marija Počivavšek

Slovensko pokopališče na Golovcu s kvalitetno klesanimi nagrobniki in z grobovi pomembnih osebnosti je danes kulturni spomenik.

Mag. Vlado Šlibar

»Etnolog – to je res lep poklic!«

»Nikoli si nisem mislil, da bo razstava o Almi M. Karlin dobila takšne razsežnosti,« je povedal etnolog in umetnostni zgodovinar mag. Vlado Šlibar, avtor razstave Poti, ob 120-letnici rojstva Karlinove. Z Almino zapuščino se je začel ukvarjati že pred več kot tridesetimi leti, ko je pripravil nekaj manjših postavitev, potem pa se je zakopal v stotine njenih razglednic z najrazličnejših koncev sveta in skušal oblikovati sliko poti njenih potovanj. Šlibar je edini etnolog v Pokrajinskem muzeju Celje in hkrati eden izmed avtorjev prve ekipe kustosov, ki je postavljala stalno razstavo.

Po prihodu v Pokrajinski muzej sta Šlibarja v depojih pričakala dva zaboja Alminih predmetov, zapuščine, ki jo je ta svetovljanka leta 1955 podarila muzeju. »To je le del zbirke, po moje tisto, kar je ostalo. Kje je drugi del, ne vemo,« je dejal Šlibar. V času, ko se ni kaj dosti vedelo o Almi, se je lotil raziskovanja njenega življenja in predvsem potovanj. »Vzel sem dva kupa knjig in po veliki mizi še v svoji stari pisarni razporedil 500 razglednic. Potem pa smo šli po vrsti in raziskovali, od Južne Amerike naprej, po katerih krajih je potovala in v kakšnem zaporedju. Kar ni bilo na razglednicah, sem dopolnil s pomočjo 150 diapozitivov, ki jih je Alma uporabljala na svojih predavanjih po vrnitvi,« se spominja Šlibar. Pravi, da so Celjani po drugi svetovni vojni uspešno pozabili na to pomembno Celjanko. »Šele 1965. leta je izšel prvi del njenega potovanja, potem dolgo nič in šele v 90-ih letih je začela Mohorjeva založba spet izdajati prevode njenih knjig,« pravi naš etnolog in kar po vrsti niza dejstva o Almi, ki so se ga posebej dotaknila. »Je ena od redkih Evropejk, ki je potovala in si sproti služila denar. Vedela je, da se bo morala sproti preživljati, če si želi ogledati svet. Pot je speljala in jo tudi preživela. Kdor bere njene potopise, ve, da je imela v drugem delu veliko srečo, da je sploh preživela, saj je bila bolna in brez denarja,« vneto našteva Šlibar.

Z občasno razstavo Poti so se želeli spomniti 120-letnice njenega rojstva in 90-letnice njene poti, spomniti na Almino požrtvovalnost in opozoriti na vse izdelke, ki jih je prinesla s potovanj. »Da ne govorim o njeni pisni dediščini, ki jo prepuščamo literarnim zgodovinarjem. Da nekdo oceni njeno literarno delo, je še edino, kar manjka. Etnologi smo naredili, kar smo lahko,« je poudaril. Šlibar je želel že od samega začetka raziskovanja Almine risbe z rastlinami in semeni uvrstiti tako, da bi se videlo, od kod prihajajo. Pojasnil je, da se to preprosto ni izšlo, saj naši strokovnjaki Oceanije ne poznajo dovolj dobro. »Že nekaj let smo iskali možnosti, da razvozlamo, od kod so rastline na risbah, saj si je Alma za vsak list natančno zapisala rastišče in podatek, zakaj so domačini to stvar uporabljali,« je pojasnil.

Le mesec dni po odprtju veličastne razstave o Almi Karlin pred dvema letoma je Šlibar z ekipo poskrbel za etnološko zbirko v Ekomuzeju hmeljarstva in pivovarstva v Žalcu. Pravzaprav ni etnološke zbirke na celjskem območju, kjer ne bi sodeloval. Še danes je izjemno zanimiva razstava Kuharca na gradu Strmol v Rogatcu, ki jo je oblikoval po obsežnem raziskovanju kuharskih veččin gospodinje na Celjskem v drugi polovici 19. in prvi polovici 20. stoletja. Zgodovina prehrane v regiji Šlibarja še vedno zanima, zato bo raziskovanje še poglobil in se skušal osredotočiti na dediščino kuhanja v Celju. »Zelo mi je všeč kombinacija domače obrti in prehrane. Človeka navduši, ko vidi, kako se te stvari povezujejo. Če je Kuharca usmerjena na regijo, me sedaj zanima Celje kot mesto, saj imamo čudovito dediščino,« je dejal Šlibar. Spada v tisto generacijo študentov etnologije, ki so dosegli, da so začeli študij te vede samostojno poučevati na ljubljanski Filozofski fakulteti. Pravi, da mu v vseh teh desetletjih nikoli ni bilo žal, da je etnolog, čeprav so mu že v gimnaziji svetovali, naj se raje kot v kulturološki študij usmeri na katero drugo področje. »Etnolog – to je lep poklic. Res pa je, da že leta 1973, ko sem začel, ni bilo služb zanje in tudi danes je tako,« pravi edini etnolog v Pokrajinskem muzeju v Celju. Šlibar je postavljala še vedno aktualno etnološko zbirko, po letu 1982 pa je s pomočjo mladinskih in pionirskih taborov zbiral predmete in ostale podatke s terena. »Prekopali« so Pohorje, del Savinjske doline in veliko Kozjanskega, skratka skoraj celotno regijo in naredili spiske dediščine, ki jih še vedno hranijo v muzeju.

METKA PIRC

Mag. Vlado Šlibar več desetletij raziskuje v Pokrajinskem muzeju Celje.

Foto: Gregor Katič

Muzej in šola z roko v roki

Učenci osnovnih in srednjih šol praviloma predstavljajo prevladujoč segment obiskovalcev slovenskih muzejev, med njimi tudi našega Muzeja novejšje zgodovine Celje. Zato muzejski delavci že ob pripravi vsebin in programov precejšnjo pozornost posvečamo njihovi sporočilnosti, uporabnosti in prilagodljivosti za potrebe mladostniške in učeče se ciljne skupine. Vendar pa obisk muzeja in (voden) ogled razstav pri tem nista več edina in zadostna oblika ponudbe. S tesnim sodelovanjem z ravnateljji, učitelji ter, kar je najpomembnejše, upoštevajoč zahteve ter navsezadnje tudi omejitve pedagoškega procesa ne ponujamo le svojih vsebin, prostorov in znanja (kot v primeru izvedbe učnih ur v muzeju, ki jih v sodelovanju z učitelji izvajamo strokovni delavci muzeja), temveč si želimo svojo partnersko vlogo še okrepiti. Tudi na način, da mladi v muzej ne vstopajo zgolj kot pasivni uporabniki, temveč da s svojim znanjem, razmišljanjem in kreativno

Rokenrol pred muzejem.

energijo aktivno in neposredno sooblikujejo in soustvarjajo muzeološki proces. Uspešen primer tovrstnega povezovanja je razstava ob dvajseti obletnici slovenske osamosvojitve, ki bo v muzeju na ogled še do srede novembra in ki je dejansko plod ne le nas muzealcev, temveč v dobršni meri tudi učencev (nič manj njihovih učiteljev oz. mentorjev) nekaterih osnovnih in srednjih šol s Celjskega. Omenjeni projekt ne dokazuje le upravičenosti takšnega razmišljanja, temveč odpira prostor novim pobudam, predlogom in možnostim, od katerih bosta imela korist tako muzej kot šola, predvsem pa, kar zares šteje, mladi.

TONE KREGAR

Delavnica Rimski vojščaki in Arheo delavnica.

Otroci odkrivajo preteklost

Ob občasni razstavi Emona – Mit in resničnost Mestnega muzeja Ljubljana, ki jo gostimo v Pokrajinskem muzeju Celje, je kustosinja arheologinja Darja Pirkmajer pripravila dve zanimivi delavnici za otroke med 5. in 12. letom starosti.

Prva je namenjena spoznavanju življenja Rimljanov. Najprej se udeleženci seznanijo z legendo o Argonavtih, slišijo podrobnosti iz življenja v rimskem mestu, dogajanju na forumu, spoznajo družabno življenje v javnih zgradbah (kopališčih) in poskusijo, kako so se počutili prebivalci rimskih mest, ko so si oblekli togo. Vojska

je v rimski državi predstavljala moč in državni aparat, zato udeleženci delavnice s pomočjo animatorjev izdelajo, pobarvajo in spejjo rimsko čelado in oklep. Ko si čelado in oklep nadenejo, postanejo pravi rimski vojaki.

Da lahko danes spoznavamo in dopolnjujemo znanje o tem, kako so živeli v Emoni in ostalih rimskih mestih na današnjem slovenskem prostoru pred 2000 leti, so zaslužni arheologi. In prav delo arheologov je tema druge delavnice. Pod vodstvom strokovno usposobljenih animatorjev ali arheologov udeleženci izkopavajo posamezne plasti zemlje, odkrivajo dele rimskih in srednjeveških ostankov mesta, najdbe dokumentirajo, fotografirajo in postavijo pravo malo razstavo najdb – tako kot čisto pravi kustosi arheologi v muzejih.

Udeleženci obeh delavnic v spomin prejmejo fotografije.

Delavnice so ob sobotah od 16. do 18. ure. Več informacij je objavljenih na spletni strani muzeja: www.pokmuz-ce.si.

Udeležbo je potrebno predhodno najaviti na tel. št.: 428 09 50, 428 09 62 ali po e-pošti: info@pokmuz-ce.si, muzej@pokmuz-ce.si.

RADA HRIBERŠEK

Delam v muzeju: Z mojstrsko natančnostjo nad zgodovinske najdbe

»Za dobro kopijo potrebujem dober original,« pravi Emil Oražem iz Pokrajinskega muzeja Celje, ki v knežjem mestu že več desetletij izdeluje kopije najrazličnejših zgodovinskih najdb.

Emil
Oražem.

Foto: Gregor Kančič

Njegova delavnica na Muzejskem trgu je pravi konglomerat zgodovinskih obdobij. Če na eni mizi občudujemo srednjeveške pečnice, na drugi odkrivamo rimske mojstrovine. Z izjemno natančnostjo in potrpežljivostjo se naš mojster loti vsakega izdelka. Kustosi mu dostavijo zgodovinsko pomembne izdelke, za katere potrebujejo kopije. Te bodo postavili v vitrino namesto originalov, ki jih morajo spraviti v bolj primerne prostore, da jih bodo ohranili za zanamce.

»Naši kustosi so izjemno zahtevni, nikdar ni za njih dovolj dobro,« je dejal Oražem, ki je izjemno zahteven tudi do samega sebe. »Ponoči dostikrat ne spim, saj razmišljam, kako se bom lotil stvari,« je dejal mojster. V delavnico se pogosto odpravi že pred začetkom delovnika, saj ga zanima, kako so uspele kopije. Oražem je hkrati restavrator, konservator in preparator. Najpogosteje dela odlitke in odtise najrazličnejših svečnikov, angelčkov in drugih za Celje pomembnih najdb, dostikrat je njegovo delo že precej podobno kiparjenju. Pravi, da je najtežje izdelovati izdelke iz prazgodovine, ki so izjemno krhki in v slabem stanju, kar pomeni, da mora z njimi delati še posebej pazljivo. Ves čas mora biti pozoren na vsak gib, saj je pomembno, da pri izdelovanju kopij ne poškoduje originalov.

»To, da zares nikoli ne vem, kako bo uspel kakšen izdelek, in da je vsaka stvar izziv, me posebej veseli pri mojem delu,« je dejal Oražem in z nasmeškom dodal, da se je doslej še vedno vse dobro izšlo. **METKA PIRC**

Pokrajinski
muzej Celje

Muzejski
trg 1,
Celje

Pečnica in detajli z grbom
grofov Celjskih
od 2,00 do 20,00 EUR

Plakat Celjski strop v
darilnem tulcu
5,00 EUR

Razglednice
kos 0,30 EUR
komplet 1,00 EUR

Magnetki
kos 2,90 EUR

"Življenje je kot novec.
Lahko ga potrošite kakor talca, a za to dobite le eno prihodnost"
Angleški pregovor

ZAČNITE SKUPNO ŽIVLJENJE POD ZNAMENITIM CELJSKIM STROPOM
IN V VODNJAK ŽIVLJENJA VRZITE NOVEC
ZA SREČEN ZAČETEK SKUPNE POTI.
www.pokmas-ce.si, info@pokmas-ce.si, tel. 03 42 80 950

Muzej
novejše
zgodovine
Celje

Prešernova
ulica 17,
Celje

**Moj rojstni dan
v otroškem muzeju!**

Otroci, praznujte svoj rojstni dan ob Hermanovi rojstnodnevni torti, v družbi svojih prijateljev in Hermana Lisjaka! Izberite med tremi programi praznovanj in uživajte v igranju, sladkanju in muzejskem raziskovanju.

muzej novejše zgodovine | celje
mnzc
Prešernova ulica 17, 3000 Celje

www.muzej-nz-ce.si info@muzej-nz-ce.si T: 03 428 64 10

Majica Delavsko Celje
ženska / moška,
rdeča / črna
kratek rokav,
različni motivi
19,00 EUR

Darilni škatlici
dve velikosti
1,50/3,00 EUR
Čestitka Moj rojstni dan
0,40 EUR

Katalog Delavsko Celje
Celje, 2011, 20 strani
1,00 EUR

Katalog Moj rojstni dan
Celje, 2011, 20 str.
1,50 EUR

V vročem julijskem večeru je bil glasbeni večer na muzejskem balkonu prava osvežitev.

Foto: Šlerpa

Otvoritev posodobljene razstave o Ferdinandu Gallu v Stari grofiji.

Foto: Darja Kresnik

Gostovanje razstave Gumbi v Etnografskem muzeju Beograd. Razstavo je otvoril veleposlanik RS mag. Franci But.

Foto: Vera Zorko

Na poletno muzejsko noč smo odprli Delavsko Celje in se vprašali o aktualnem pomenu dela, junij 2011.

Foto: Šlerpa

Svečano odprtje razstave Naša država je moja domovina.

Foto: Šlerpa

Obiskovalce poletne muzejske noči je sprejel tudi Herman Lisjak.

Foto: MinZC

Pokrajinski muzej Celje začenja ciklus predavanj o muzejskih zbirkah.

Foto: Gabrijela Kováčik

Priprava na snemanje dokumentarnega filma o grofih Celjskih RTV Slovenija.

Foto: Nataša Zmajster

Nagradno vprašanje

O čem govori novi del stalne razstave **Živeti v Celju?**

Odgovor:

Ime in priimek:

Naslov:

Odgovore pošljite do 15. novembra 2011 na naslov Muzej novejšje zgodovine Celje, Prešernova ulica 17, 3000 Celje, s pripisom »Nagradno vprašanje«. Tri izmed pravih odgovorov bomo nagradili z darilom iz naše muzejske trgovine in z brezplačno vstopnico na razstavo **Živeti v Celju**. Nagrajenci bodo obveščeni po pošti.

Nagrajenci iz prejšnje številke so: **Margareta Kujan**, Cankarjeva 1, 3310 Žalec, **Jelka Kladnik**, Vrnčeva 25 a, 3000 Celje in **Srečko Kolenko**, Levčeva 10, 3000 Celje. Nagrade lahko prevzamejo v muzejski trgovini Pokrajinskega muzeja Celje.

